

Prehľad a ciele súťaže

Zimný prístav Bratislava

Príležitosť

Zimný prístav predstavuje jedno z najvýznamnejších strategických transformačných území v Bratislave. S rozlohou približne 65 hektárov, vrátane historických prístavných bazénov a rozsiahlych nábreží, ide o jednu z posledných veľkých príležitostí na rozvoj v priamom kontakte s rozširujúcim sa centrom mesta a riekou Dunaj. Jeho transformácia zohrá kľúčovú rolu pri formovaní novej identity Bratislavy ako moderného mesta na rieke.

Dvojkolová medzinárodná urbanisticko-architektonická súťaž je vyhlásená spoločnosťou Verejné prístavy, a. s. a Hlavným mestom SR Bratislava a organizovaná Metropolitným inštitútom Bratislavy. Súťaž hľadá návrhy riešenia formou masterplanu, ktoré usmernia dlhodobú transformáciu Zimného prístavu. Cieľom je premena neprístupného, monofunkčného logistického areálu na otvorenú, živú, kompaktnú a inkluzívnu mestskú štvrť. Ambíciou je vytvoriť štvrť metropolitného významu, ktorá organicky prepája každodenný mestský život s kvalitnými verejnými priestormi orientovanými na človeka a obnoveným vzťahom medzi mestom a riekou.

Transformácia Zimného prístavu má za cieľ formovanie budúcej identity Bratislavy ako mesta žijúceho vo vzťahu so svojou riekou, ctí svoj historický odkaz a stavia na vysoko kvalitnom verejnom priestore ako základe mestského života.

Očakávania od víťazného tímu

Súťaž hľadá multidisciplinárne tímy s expertízou v oblastiach urbanizmu, mestského plánovania, pamiatkovej ochrany, krajinnej architektúry a miestotvorby (placemaking), zakladajúc na technickej, environmentálnej a ekonomickej odbornosti. Od tímov sa očakáva dômyselná reakcia na jedinečné priestorové, kultúrne a prírodné podmienky Zimného prístavu a pretavenie súťažného zadania do celistvého a realizovateľného návrhu, ktorý prepája kvalitný dizajn so strategickým a vizionárskym myslením.

Víťazný tím má preukázať schopnosť:

- vypracovať masterplan, ktorý zohľadňuje miestne špecifiká a vytvára jedinečnú mestskú štvrť autentickejšiu pre Zimný prístav a je pevne ukotvený v jeho kontexte,
- kreatívnym, celistvým a realizovateľným spôsobom interpretovať parametre a limity súťažného zadania,
- navrhnuť inováciu ako katalyzátor kvality a dlhodobej hodnoty – chápané nie ako umelá novosť, ale ako schopnosť vytvárať uskutočniteľné idey, ktoré stanovia vysoké štandardy pre udržateľný, inkluzív-

ny a kvalitný rozvoj územia,

- integrovať environmentálne faktory do priestorovej a architektonickej logiky masterplanu, vrátane energetickej efektívnosti, výstavby s nízkym environmentálnym dopadom, využívania obnoviteľných zdrojov a dizajnu zohľadňujúceho mikroklimu,
- vyvážiť potreby rôznych skupín užívateľov pre vytvorenie spravodlivého a zdieľaného mesta a navrhovať s dôrazom na spoločenský život, každodenné využívanie a mestskú rôznorodosť,
- zohľadniť ekonomickú životaschopnosť a požiadavky vyplývajúce z etapizácie, výstavby a dlhodobej udržateľnosti navrhovanejestskej štruktúry,
- zohľadniť znižovanie energetickej potreby už pri urbanistickom návrhu; prostredníctvom priestorovej štruktúry, verejných priestorov a mobility
- využívať multidisciplinárny prístup na zosúladenie návrhuestskej štruktúry, verejného priestoru, mobility, kultúrneho dedičstva a funkčnej náplne do jasnej a robustnej vízie.

Ďalšie kroky: masterplan ako dlhodobý verejný rámec

Po ukončení súťaže, víťazný tím ďalej rozpracuje súťažný návrh do formy komplexného urbanistického masterplanu. Ten bude slúžiť ako dlhodobý rámec pre transformáciu Zimného prístavu a stanoví jasné princípy, priestorovú štruktúru a štandardy kvality na desaťročia dopredu.

Tento masterplan určí a ovplyvní:

- následné územno-plánovacie a regulačné procesy,
- koordináciu verejných a súkromných investícií,
- etapizáciu rozvoja a realizáciu infraštruktúry,
- budúce architektonické súťaže na kľúčové objekty a dominanty územia.

Spoločnosť Verejných prístavov, a. s. a Hlavné mesto Bratislava hľadajú návrh, ktorý presvedčivo zhmotňuje verejný záujem, poskytuje investičnú predvídateľnosť a zabezpečuje kontinuitu kvality v čase.

Kľúčové východiská návrhu

Prinavrátenie Dunaja a jeho nábrežia mestu * Verejný priestor ako kostra masterplanu * Otvorenie neprístupného územia * Čerpanie z industriálneho dedičstva a genia loci * Protipovodňová ochrana ako katalyzátor urbánneho dizajnu * Environmentálna inovácia a cirkularita * Hustota, funkčný mix a mestská vitalita * Kultúra, funkčná náplň a občiansky život

Prinavrátenie Dunaja mestu

Dunaj je definujúcou geografickou a kultúrnou devízou Bratislavy. V posledných desaťročiach mesto postupne obnovuje svoj vzťah s riekou prostredníctvom sekvencie nábrežných realizácií na ľavom brehu. Zimný prístav predstavuje ďalšiu a doteraz najkomplexnejšiu kapitolu v tomto procese.

Od súťažných tímov sa očakáva návrh verejne prístupnej hlavnej nábrežnej promenády pozdĺž Dunaja, priestorovo prepojenej s promenádami v prístavných bazénoch. Promenády tak vytvoria základ pre celistvý systém verejných priestorov spájajúci historické jadro, vznikajúci „downtown“ a rozvojové územia. Priamy vizuálny, fyzický a zmyslový kontakt s vodou je určujúcou kvalitou celého tohto územia.

Dunaj a prístavné bazény sa stanú základom priestorovej kompozície, verejného života a identity. V rámci limitov protipovodňovej ochrany a pamiatkových hodnôt sú súťažné tímy vyzvané overiť aplikáciu terás, schodov, pontónov a reverzibilných plávajúcich zásahov, ktoré umožnia bezprostredný kontakt ľudí s vodou. Kľúčovou ambíciou súťaže je aktivácia nábreží aj vodných hladín – prostredníctvom rekreácie, maríny a kultúrnych aktivít – čím sa prístav stane celomestskou destináciou.

Verejný priestor ako kostra územia

Budúci Zimný prístav je koncipovaný ako štvrt organizovaná primárne okolo svojho verejného priestoru. Súťaž hľadá jasnú, čitateľnú hierarchiu priestorov, ktorá plynule prechádza tromi mestskými mierkami: od metropolitnej úrovne nábrežnej parkovej promenády, hlavného námestia a centrálného verejného priestoru, cez susedské ulice, námestia a parky, až po intímne poloverejné vnútrobloky. Táto sieť musí zabezpečiť vysokú priepustnosť, intuitívnu orientáciu a plynulé napojenie v rámci štvrte, ako aj na okolitú mestskú štruktúru.

Očakáva sa, že verejné priestory budú:

- prioritizovať chodcov a cyklistov,
- podporovať každodenné aktivity, ako aj celomestské kultúrne a rekreačné využitie,
- integrovať modro-zelenú infraštruktúru ako funkčný a priestorový prvok,
- reagovať na klimatické výzvy a dynamiku povodní,
- odrážať industriálne dedičstvo a špecifický charakter územia.

Pre pevninskú časť územia je definovaný referenčný pomer využitia územia (približne 40 % zastavaná plocha, 40 % verejný priestor, 20 % poloverejné/polosúkromné plochy), ktorý podčiarkuje centrálnu úlohu verejného priestoru.

Vychádzajúc z ekologických hodnôt a príležitostí územia, návrh má priniesť holistický prístup, v ktorom krajina, urbánna ekológia a obnova prírody tvoria neoddeliteľnú súčasť. Dôležitou úlohou je obnova biodiverzity územia a dekontaminácia územia, ktorá vytvorí podmienky pre pestré ekosystémy vrátane mokradí, retenčných krajinných prvkov, krajinných koridorov a priestoru pre prirodzené sukcesné procesy, ktoré podporia rozmanitosť rastlín a živočíchov.

Otvorenie neprístupného územia

Základnou ambíciou súťaže je otvoriť toto dlhodobé neprístupné územie verejnosti a prepojiť ho s rozšíreným centrom mesta. Návrhy by mali jasne ukázať, ako je Zimný prístav včlenený do okolitej mestskej

štruktúry – vrátane zón Eurovea, Mlynské nivy, Chalupkova, Pribinova a budúceho rozvoja na južnom brehu Dunaja – prekonávajú existujúce bariéry a vytvárajúc priame, čitateľné prepojenia.

Očakáva sa, že Zimný prístav bude fungovať ako „15-minútové mesto“ – kde sú každodenné potreby dostupné pešo, podporené aktívnym parterom, lokálnou vybavenosťou a efektívnymi systémami mobility. Návrh urbanistickej štruktúry, mobility a verejných priestorov by mali spolupracovať pri minimalizovaní spoliehania sa na automobilovú dopravu.

Návrh mobility pre Zimný prístav by mal priniesť:

- súvislú sieť peších a cyklistických trás skrz cele územie, zapojenú do existujúcich sietí mobility,
- priamy a pohodlný prístup k zastávkam MHD na okrajoch územia a efektívny návrh trasovania autobusov cez štvrť,
- nové mosty a lávkové prepojenia cez prístavné bazény na skrátenie peších dochádzkových vzdialeností a vytvorenie cirkulačných okruhov,
- bezpečné a atraktívne vstupy z okolitých štvrtí,
- čitateľnú hierarchiu ulíc s opatreniami na upokojenie dopravy pri zachovaní nepretržitého prístupu pre záchranné zložky, a to aj počas povodní,
- minimalizáciu priestorovej stopy automobilov prostredníctvom znížených parkovacích koeficientov (1 stojisko na 100 m² HPP pre bývanie; 1/60 m² pre ostatné funkcie) a minimalizácie povrchového a uličného parkovania,
- zdieľané parkovacie domy (huby) na zníženie objemov podzemného parkovania, na podporu multimodálnej mobility a zníženie intenzity dopravy v území.

Industriálne dedičstvo a genius loci

Identita Zimného prístavu je definovaná historickými prístavnými bazénmi, žeriavmi, kolajiskami, skladmi, technickou infraštruktúrou a plavidlami, ktoré vytvárajú výnimočnú koncentráciu kultúrneho dedičstva a industriálnej pamäte. Táto súťaž vyžaduje prístup, ktorý toto dedičstvo rešpektuje, chráni a kreatívne reinterpretuje. Územie prístavu nie je nepopísaným listom – jeho transformácia musí stavať na existujúcej štruktúre, materialite a pamäti miesta.

Od súťažných tímov sa očakáva:

- zapojenie kultúrnych a technických pamiatok, a objektov hnutelného dedičstva do nového mestského tkaniva,
- zachovanie pôvodnej geometrie prístavných bazénov a špecifických priestorových profilov nábrežných hrán,
- zabezpečenie vizuálnej dominancie kľúčových pamiatkových objektov,
- reinterpretácia industriálnych objektov – ako sú železničky, kolajnice, haly a lodný výťah – ako funkčných alebo sochárskych súčastí verejného priestoru,
- využitie industriálneho charakteru a jeho špecifickej patiny pri formovaní architektonického jazyka, materiality a tektonických kvalít.

Cieľom je vytvoriť štvrť so silnou, autentickou identitou, kde fyzické stopy prístavnej minulosti obohacujú a formujú súčasný mestský život.

Protipovodňová ochrana ako urbanistický katalyzátor

Transformácia Zimného prístavu je významne ovplyvnená jeho polohou v aktívnom záplavovom území Dunaja, čo sa v súťaži vníma ako hlavný urbanistický katalyzátor, nie ako čisto technické obmedzenie. Očakáva sa, že masterplan prekročí rámec tradičného technicko-inžinierskeho prístupu a vytvorí štvrť, ktorá integruje hydrologickú realitu do svojej priestorovej a estetickej identity. Táto stratégia počíta s pokračujúcim fungovaním územia v aktívnej inundačnej zóne prostredníctvom sofistikovanej viacúrovňovej nábrežnej topológie. Zatiaľ čo mestské priestranstvá sú na bezpečnej úrovni protipovodňovej ochrany Q1000 vrátane rezervy na zmenu klímy, nižšie polohy územia sú koncipované ako zaplaviteľný verejný priestor určený pre strategické a riadené zaplavovanie.

Návrh zaplavovaných priestorov si vyžaduje vysokú mieru adaptívnej odolnosti architektúry a krajiny. Verejné priestory na nižšej úrovni a aktívny parter musia byť technicky pripravené na kontakt s vodou, čo si vyžaduje syntézu vhodných materiálov a špecializovaných technických riešení fasád. Pri zachovaní hydraulikkej neutrality a využití infraštruktúry na posilnenie modro-zelených systémov by mal návrh dosiahnuť odolný urbanistický model, kde sú mechanizmy ochrany esteticky integrované do verejného priestoru. Cieľom je štvrť, ktorá zostáva živou, celomestskou destináciou v bežných každoden-

ných podmienkach aj v obdobiach extrémnej hydrologickej aktivity.

Environmentálna inovácia

Od návrhov sa očakáva holistický prístup k environmentálnej výkonnosti, kde energetická efektívnosť, nízkoemisná výstavba a využívanie obnoviteľných a lokálnych zdrojov tvoria neoddeliteľnú súčasť urbanistického konceptu. Navrhované stratégie by mali byť v súlade s vyvíjajúcimi sa energetickými a klimatickými cieľmi EÚ, mali by predvídať výstavbu budov s nulovými lokálnymi emisiami a podporovať vysokú mieru energetickej autonómie. To je možné dosiahnuť prostredníctvom riešení na úrovni budov aj celej štvrť, ako sú fotovoltaické systémy a nízkotepelné siete vykurovania a chladenia využívajúce tepelný potenciál Dunaja.

Integrovaný manažment vody – vrátane zadržiavania, opätovného využívania a infiltrácie zrážkovej vody priamo v území – spolu s materiálovou efektívnosťou, adaptabilitou a princípmi cirkulárnej ekonomiky, sú kľúčovými faktormi pri formovaní odolnej nábrežnej štvrte orientovanej na budúcnosť.

Hustota, funkčný mix a urbanita

Vzhľadom na svoju výnimočnú centrálnu polohu sa od Zimného prístavu očakáva mestská hustota, ktorá podporí živé, polyfunkčné prostredie. Súťažné zadanie stanovuje pevné celkové rámcové parametre pre hustotu osídlenia, objemy budov a celkový funkčný mix budov, pričom ponecháva súťažným tímom slobodu navrhnuť optimálne priestorové usporiadanie a distribúciu v rámci týchto limitov. Hrubá podlažná plocha (HPP) v rozsahu 950 000 až 1 040 000 m² má byť rozmiestnená v rámci celého územia pri rešpektovaní stanovených výškových princípov, ktoré zabezpečia gradáciu hmoty smerom k „downtownu“.

Masterplan musí pracovať s:

- kompaktnou blokovou štruktúrou a zástavbou, jasne definujúc ulice a verejné priestory,
- funkčným využitím integrujúcim vrstvenie funkcií,
- navrhovaným pomerom funkcie bývania (max. 70 %) a občianskej vybavenosti (min. 30 %),
- aktívnym parterom pozdĺž významných ulíc, námestí a nábreží

Ambíciou je prekonať monofunkčné zónovanie v prospech dynamického mestského života, fungujúceho počas celého dňa aj všetkých ročných období. Prepojením bývania, práce, kultúry, vzdelávania a rekreácie do jedného celku, sa vytvorí štvrť s odolnou lokálnou komunitou a zároveň bude slúžiť ako katalyzátor v širšom, celomestskom kontexte.

Kultúra, funkčná náplň a spoločenský život

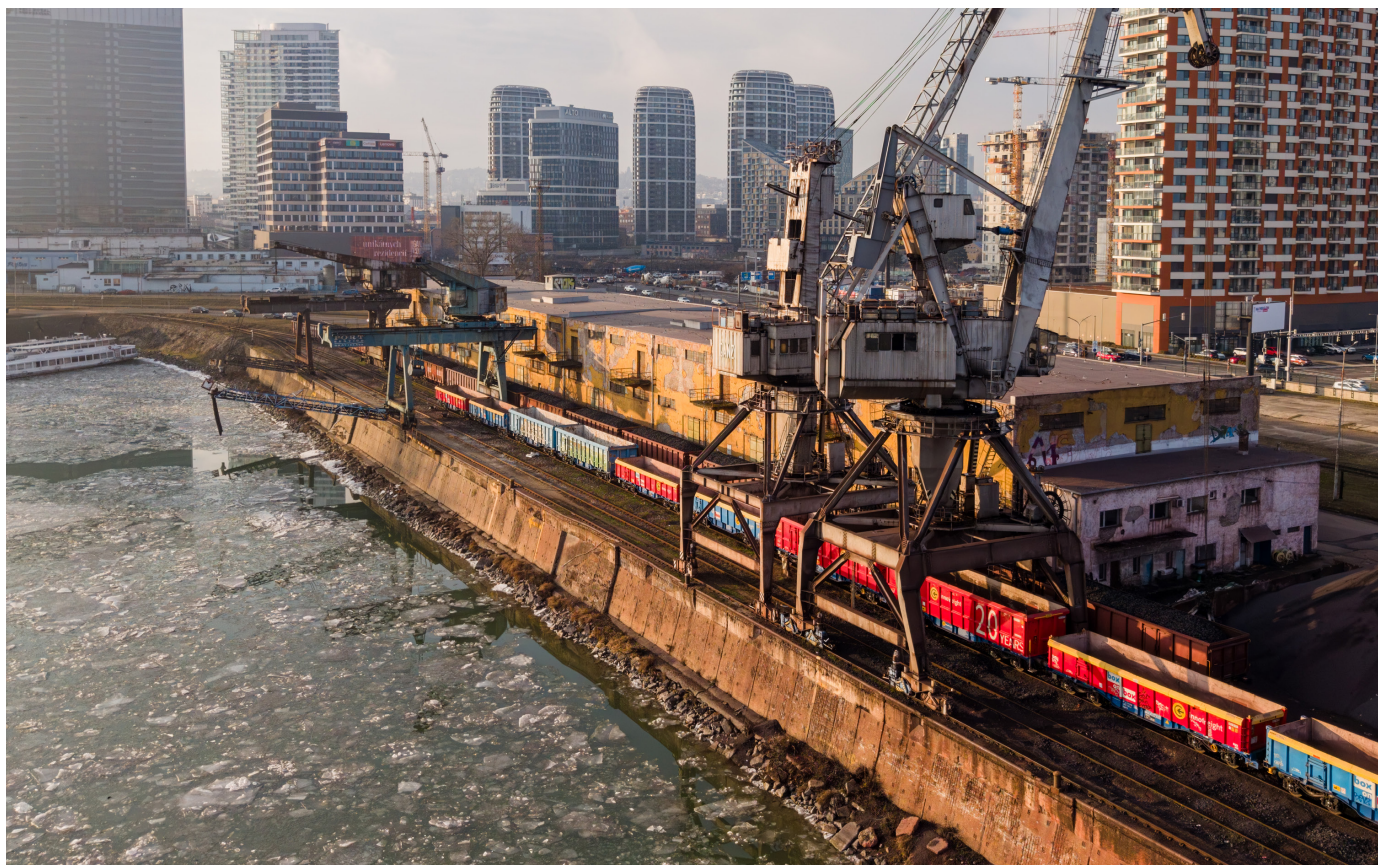
Zimný prístav ma zahŕňať kultúrnu funkciu vo forme multifunkčného kultúrneho objektu (hubu) vo väzbe na hlavné námestie územia integrujúce Lodný výťah. Budova, koncipovaná ako otvorený a inkluzívny mestský magnet, by mala umožniť diverzifikovanú a flexibilnú programovú náplň pre všetky vekové kategórie s plynulým prechodom do okolitých verejných priestorov a nábrežných zón. Namiesto statickej, jednoúčelovej inštitúcie je objekt vnímaný ako dynamická platforma pre kultúru, vzdelávanie a komunitný život, ktorá zostáva aktívna počas celého dňa i v všetkých ročných obdobiach.

Kultúra v Zimnom prístave je chápaná ako decentralizovaný systém v rámci celej štvrte, integrovaný do každodenného mestského života. Adaptívne znovuvy-

užitie industriálnych budov a objektov, ako sú nábrežné hrany, žeriavy, sklady a prístavné bazény, poskytujú osobitý rámec pre kultúrne aktivity, kreatívnu produkciu, verejné podujatia a dočasné alebo hybridné využitie. Tento prístup posilňuje identitu územia a zároveň umožňuje jeho postupnú, organickú transformáciu.

Ukončenie stredného polostrova je určené ako priestor pre architektonicky a hmotovo výraznú urbánnu dominantu. Tento objekt a jeho predpolie má plniť úlohu kompozičného završenia hlavnejestskej osi, orientačného bodu a nového spoločenského ťažiska nábrežia a príľahlej zóny.

Funkčná náplň verejných priestorov zdefiniuje Zimný prístav ako celomestskú spoločenskú destináciu. Nábrežné promenády, námestia, parky a hrany bazénov sú navrhované tak, aby podporovali široké spektrum aktivít – od trhov a festivalov cez exteriérové predstavenia a šport až po sezónne podujatia. Prítom zostávajú komfortné a prístupné pre každodenné používanie. Tento vrstvený prístup vyvažuje kurátorský kultúrny program so spontánnym a neformálnym využitím, čo zaručí dlhodobú mestskú životaschopnosť. Funkčný návrh územia má začleniť objekty základnej občianskej vybavenosti – vzdelávanie, zdravotná starostlivosť a športové zariadenia musia byť začlenené v súlade so stanovenými kapacitami a navrhnuté s ohľadom na zdieľané využívanie a adaptabilitu.

Proces a kritériá

Súťaž je koncipovaná ako dvojkolová, medzinárodná a anonymná. Do druhej etapy súťaže postúpi maximálne 7 tímov. Úplné podrobnosti o požiadavkách na odovzdanie, cenách a procese sú uvedené v Súťažných podmienkach. Predloženie návrhu zahŕňa v prvom kole 1x B1 panel a v druhom kole 6x B1 panel + model.

Predpokladané kľúčové termíny

Vyhlasenie súťaže	23. 2. 2026
Obhliadky súťažného miesta	23. 3. 2026 o 13:00 20. 4. 2026 o 13:00
Predkladanie návrhu v 1. etape	25. 5. 2026 do 17:00
Oznámenie postupujúcim tímom	12. 6. 2026
Obhliadky súťažného miesta pre účastníkov 2. etapy	6. 7. 2026 o 13:00 24. 7. 2026 o 13:00
Predkladanie návrhu v 2. etape	15. 9. 2026 do 17:00
Predkladanie fyzického modelu	28. 9. 2026 do 17:00
Oznámenia výsledkov	9. 10. 2026
Zverejnenia súťažných návrhov	23. 10. 2026

Ceny

V súťaži po nadobudnutí právoplatnosti výsledku v lehote podľa súťažných podmienok vyplatí vyhlasovateľ oceneným účastníkom ceny a odmeny:

1. cena: **135 000 €**
2. cena: **105 000 €**
3. cena: **80 000 €**

Medzi zvyšných účastníkov 2. etapy bude rozdelená suma **90 000 €**.

Metropolitný inštitút Bratislavy

**Primaciálne námestie 1
814 99 Bratislava
Slovensko**

sutaze@mib.sk

